

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 16. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

Reprezentančna organizacija slušateljev Aleksandrove univerze

Univ. prof. dr. Milan Vidmar.

Četrta številka Akademskega glasu prinaša zanimivo karikaturu. Karikature so znano sredstvo in izdatno sredstvo. Včasih govorijo jasneje nego dolgi članki. Zdi se mi, da tudi ta karikatura prinaša obilo resnega in važnega.

Univerzitetni zdravstveni fond naj bo reprezentančna organizacija slušateljev Aleksandrove univerze. Ne bom raziskaval, po kakšnih potih je prišel do te časti. Pač pa moram povedati, da se mi zdi, da naši akademiki niso povsem zadovoljni s tako reprezentančno organizacijo ali pa vsaj ne z njenim imenom. To je povsem naravno. Mlad človek ne mara nejasnih reči. Naši slušatelji ne marajo, tako se mi zdi, javno nastopati brez jasne legitimacije.

Tudi meni se zdi, da bi bilo edino pravilno, brez ovinkov in brez netočnih naslovov, predstaviti naši javnosti resnično reprezentanco našega dijaštva. Ime ni važno. Predpisom mora ustrezati. Povedati pa mora vendarle, kaj stoji za njim.

Imeli smo že Zvezo slušateljev, ki je lepo združevala našo akademsko mladino. Razpadla je. Važno je vedeti zakaj. Važno je zato, da tudi nova reprezentančna organizacija ne podleže istim vplivom.

Na naši univerzi imamo številna strokovna društva. Vse fakultete in njeni oddelki jih imajo. V teh strokovnih društvih se vrši važen del akademskega posla. Saj vendar ta društva prirejajo predavanja in debatne večere, da izpopolnjujejo splošno izobrazbo svojim članom. Nobena stroka ne more živeti brez dopolnil splošnega značaja. V strokovnih društvih predavajo tudi univerzitetni profesorji. Prav je tako. Učni program nikjer ne more izčrpati vsega, kar je akademiku važno.

Izobraževalno delo dijaških strokovnih društev gradi mostove od oddelka do oddelka, od fakultete do fakultete. To dejstvo kaže jasno, da bi naša strokovna društva morala stremeti po višji, skupni organizaciji. Saj tudi stremijo. Taka skupna organizacija more biti le reprezentančna organizacija slušateljev naše univerze.

V prejšnjih časih Zveza slušateljev ni bila tako organično zgrajena. To je bila prva njena slabost. Dovolj bomo dosegli, če novo organizacijo sestavimo tako, da bodo predstavniki strokovnih društev tvorili odbor reprezentančne organizacije.

Izredno važno je za samo reprezentančno organizacijo, da si ustvari nekakšen kontrolni aparat za vplive, ki prihajajo od zunaj. Prej take kontrole ni bilo. Sedaj bi strokovna društva preko svojih predsednikov vplivala na odbor organizacije. Baš v tej kontroli zunanjih vplivov leži po mojem mnenju težišče vsega problema in pomanjkanje te kontrole je bila druga poglobljena slabost stare Zveze slušateljev.

Prišel sem do najkočljivejših točk in mislil, da bi se na mojem mestu nadaljnjemu razglabljanju temnega problema izognil. Tega ne bom storil, ker se zavedam, da imam kot akademski učitelj dolžnosti preko onih, ki so napisani v zakonu.

Akademsko mladina mora tvoriti svoj korpus, ki naj mu pripada v času študija, ki naj mu pa kesneje z dušo in srcem pripada vse življenje. Akademsko mladina ima pred seboj delo za državo in narod na vodilnih mestih. Akademsko mladina se pripravlja za delo glave, samostojnega odločevanja in odgovornega ukrepanja. Akademski delavci morajo v prid državi in narodu delati složno.

Neizbežno je, da imajo akademiki najrazličnejša svetovna nazoriranja. Vsaka glava ima svojo filozofijo, vsaka svoje svetovno nazoriranje. Nihče ne more misliti s tujo glavo. Akademiki nevrédno je, če sovrži in preganja tovariša samo zato, ker misli drugače.

Če ostane akademsko mladina zares enoten korpus, bo imela vedno dovolj prilik, da stvarno in brez strasti rešuje splošne probleme. Noben zunanji vpliv ne sme rušiti enotnosti akademskega korpusa.

Mlade, neizkušene glave akademsko mladine, ki nimajo organično zgrajene čvrste reprezentančne organizacije, so na žalost trajno v nevarnosti, da zapadejo temnim vplivom. Vem, da se včasih polasti našega dijaštva razburjenje zaradi novic, ki jim nihče ne vidi na dno. Vem, da obstoje viri vznemirljivih novic, ki izigravajo akademsko mladino.

Zamolčati ne morem, da leži, po mojem občutku, na našem dijaštvu ogromen gmoten pritisk. Še vedno niso minuli tisti časi, ko je moral akademik kazati prepričanje, ki ga ni imel, samo, da je prišel do kruha in postelje. Koliko škode ustvarja državi in narodu tak pritisk, malokdo ve. Koliko je zaslepljenih politikov, ki jim gre samo za politično aritmetiko in ne za zdravo inteligenco.

Zdi se mi, da moramo v interesu države in naroda, v interesu naše bodočnosti smoteno slabiti take vplive in smoteno skrbeti za to, da se mlade naše glave ne razvijajo pod nedopustnim pritiskom. Vsega tega akademik sam na žalost ne more povedati. Zato sem se odločil, da povem svoje skrbi in seveda s tem skrbim akademikov, sam.

Naša akademsko mladina nikakor ni slaba. Polna je idej, polna idealov. Res je, da nima nobenega pregleda in da tava sem ter tja tako, da le prečesto postane žrtev izkoriščevalcev. Res pa je, da je zašla v svojo težko situacijo deloma tudi po svoji krivdi.

Mladina je vedno nezadovoljna s tem, kar najde v svoji okolici takrat, ko začne svoje samostojno življenje. Mladina ne mara umazanih reči, ne mara egoizma. Rada bi izboljšala vse. Rada bi imela idealno državo, idealen narod. Starejši narodni delavci imamo na sebi težko krivdo, da se ne brigamo dovolj za mladino. Predavanja na univerzi se tičejo

samo znanstvene snovi. Javno delo se tiče po veliki večini le obstoječih institucij. Mladina se čuti tedaj po pravici odrezano in zdi se ji, da je nihče ne upošteva. Vsaj ne tako, kakor bi bilo prav.

Naravna posledica vsega tega je, da akademsko mladina ne sodeluje v javnem življenju, če pa, le pod gmotnim pritiskom. Čuti se tujo, zapostavljeno. Poskuša si ustvariti svoje ideale in mnogokrat pobere kaj nevarnega, kar ji je kdo sprétno nastavil.

Mladina hoče imeti čistost v državni upravi, enakopravnost vseh državljanov, složno sožitje vseh plemen. Seveda ni vse eno, kdo ji to pove. Vsakdo nima njenega zaupanja. Kdor ga pa ima, ima po mojem mnenju tudi dolžnost, da jasno pove, kar ve.

Mladina ne loči sistema od praktične izvršbe. Mladina vidi neštivilne napake v javnem življenju in jim po krivici pripisuje na splošno zlo namero. Vsak mlad človek rad generalizira.

Mladina posluša, kar ji prinašajo govorice. Saj vemo vsi, da imamo čudovitih govoric v izobilju in vsak čas. Mladi akademiki ne morejo kontrolirati, ne morejo ločiti resnice od izmišljotin in zato se jih čisto loteva obup.

Prava reprezentančna organizacija slušateljev Aleksandrove univerze bi imela odlično nalogo, da brani vse svoje člane kvarnih vplivov. Morala bi v starejši generaciji, pred vsem v profesorskem zboru, iskati zvez do starejših generacij in tako skrbeti za pravilen vpogled v javno življenje. Organizacija bi imela možnost, da prireja predavanja o splošnih problemih, ki so važni za vse akademike. Za taka predavanja bo prav lahko pridobila profesorje, pa tudi druge odlične predstavnike našega javnega dela. Le na ta način bo naš akademski korpus že zgodaj postal tvoren del v narodu in državi.

Še enkrat se moram zamisliti v karikaturi, ki sem jo uvodoma omenil. Ni šala, da je v tej karikaturi nova reprezentančna organizacija prikazana kot gruča bolnikov. Kruta resnica je, da je naša akademsko mladina bolna. Ozdraviti jo moramo za vsako ceno. Saj ni težko. Vsi, ki imamo dobro voljo, bomo sodelovali, pa bo šlo.

Čim več bo naročnikov, čim več bo sodelavcev — tem boljši, večji in lepši bo Vaš list — „Akademski glas“!

REPERTOAR

Narodnega gledališča v Ljubljani.

sobota: drama: Praviča do greha ob 8. zv.

opera: Začarani ptič.

nedelja: drama: ob 3. pop. Mlinar in njegova ob 8. zv. Turške kumare, prem.

opera: ob 8. zv. Havajska roža.

Tovariši! Širite „Akademski glas“!

Razmišljanja o univerzi

Mi vsi čutimo, da bi morala biti naša univerza vsa drugačna, kakor je. Ne gre za to, da ji morda manjka stoletne tradicije, s katero se ponajbolj njene sestre drugod po svetu. Pogosto se sicer ravno njena mladost in netradicionalnost poudarjata kot okolnosti, ki jih je treba vpoštevati, s katerimi se opravičuje to in ono. Tako govorjenje mi vedno vzbuja občutek nečesa bolnega, nekako tako, kakor če bi mlad človek obžaloval, da ni star. Saj tu ne gre za nobeno krivdo na naši strani niti za zaslugo drugod! Naša univerza je mlada in nima tradicije, druge univerze pa so stare in nimajo mladosti. Gre enostavno za različne okolnosti, katerih vsaka zahteva svojo rešitev. Sicer pa zunanja forma življenjane univerze ni dosti različna od drugih. Docenti držijo svoja predavanja, tiskajo se razprave — nič slabše kot drugod; dijaki posejajo predavanja in delajo v seminarjih — nič boljše kot drugod. Seveda vse v manjšem obsegu, z manjšimi pripomočki, skratka, v naših razmerah.

Naša univerza je gotovo silno slabo fundirana. Manjkajo nam najpotrebnejši prostori, oprema institutov je popolnoma nezadostna, fakultetne knjižnice zelo pomanjkljive in vse ostalo, brez česar drugod univerza sploh obstajati ne bi mogla, čemur pa smo se pri nas že nekam privadili, tako da smo prav zadovoljni, če ostane pri tem, kakor je, samo da ni huje. Kakor hitro nam bo usojeno, da bomo sami upravljali svoje premoženje, bo gotovo naša prva, samo po sebi razumljiva gesta, da bomo materialno dosti, dosti boljše skrbeli za našo Almo mater.

Vendar tudi finančno vprašanje, kakor je sicer eden zelo važnih zunanjih pogojev za nemoten in pospešen razvoj, ni tisto, ki bi v njega rešitvi videli obenem odpravo uvođoma omenjenega nesoglasja med stanjem, kakršno je, in onim, kakršno naj bi bilo. Obširna denarna sredstva pomenijo sicer pomemben faktor, ki ga niti malo ne smemo omalovaževati, a nam na drugi strani otežujejo spoznanje pravega položaja, ker odvrčajo pogled na zgolj zunanje. Ravno bornost in skromnost naše univerze pa nam razkrivata pravo stanje dosti neposrečeneje, skoro brez vsake navlake in nas zato tem bolj silita k premišljevanju.

Kj moramo iskati vzroke bolnega ozračja, ki vlada na naši univerzi? Zakaj, da je stanje posebno zadnjih let (najbrže tudi preje ni bilo dosti boljše) skozi in skozi nezdravo, medsebojni odnosi akademikov in docentov potvorjeni, nečisti, da je vse skupaj prav za prav velika laž, ki jo pomagamo, eni zavedno, drugi nezavedno, vzdrževati, ker bi bila resnica preprekoča. O tem pričajo majhni dogodljaji in incidenti, ki jih srečavaš dan za dnem, ako ne hodiš okoli z zaprtimi očmi, še mnogo pristneje, kakor velike afere in skrbi, v katerih lamentiramo v javnosti in časopisju.

Morda bo kdo ugovarjal, da drugod po univerzah ni nič boljše. Ne da bi utemeljeval popolen nesmisel takega ugovora, ki ga pa srečavamo kljub temu — ali pa morda ravno radi tega? — pogosto, zdaj v jasnejši, zdaj v manj jasni formulaciji, naj samo opozorim, da bo na ta način ugovarjal predvsem oni, ki se v tem stanju dobro počuti. Njemu te resnice niso namenjene.

Zdi se mi, da nosi velik del krivde na tem, da ne vidimo dovolj jasno, naša navada, da gledamo vse stvari, tako tudi našo univerzo, preveč shematično, zato statično. Mi gledamo v univerzi institucijo, pojem, s katerim vežemo nejasno predstavo nečesa brezosebnega, ne vidimo pa pri tem procesa. Sociološko gledano pomeni univerza toliko in toliko docentov in dijakov, ki se dan za

dnem sestajajo v predavalnicah, seminarjih in institutih ter v skupnem delu drug na drugega vplivajo. Docenti in dijaki so neposredni nositelji univerzitetnega življenja. Iz njih ali pa vsaj preko njih se pretaka vse ono, kar daje v svoji celotnosti obeležje vsaki univerzi. Zato moramo nje vzeti za izhodišče našega razmotrivanja, čeprav se seveda ne bomo s tem zadovoljili.

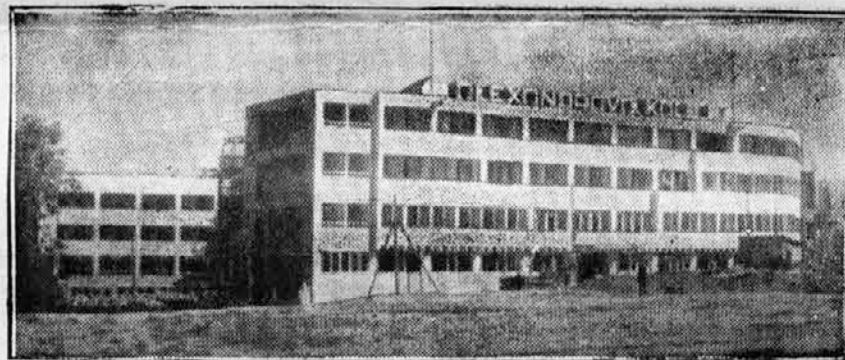
Zakaj dijaki in docenti živijo zopet vsak v svojem krogu. Na univerzo prinesejo samo košček svojega jaza, ki pa se sicer oblikuje izven univerze, v njih ostalem življenju. Če bomo spoznali to življenje in razmere, v katerih poteka, bomo mogli šele razumeti, zakaj ima univerza tak obraz in ne more imeti drugačnega. Korak iz univerze v življenje je za pravilno spoznanje neobhodno potreben in izredno važen. Profesorji v tem trenutku nehajo biti to, kar so, in postanejo le na gotov način kvalificirani pripadniki določenega družbenega sloja, ki predstavlja v časovnem oziru staro generacijo, v materialnem pa od države gmotno preskrbovan del uradništva. Da drugi strani pa doživimo še bolj značilno in hkrati žalostno metamorfozo pri akademikih. Masa akademikov se izpremeni, čim abstrahiramo njih akademsko svojstvo, ki zakriva pravi položaj, po veliki večini v maso mladih proletarcev, ki živijo v skrajno slabem položaju. Nasprotje med proletarcem in med vsemi ostalimi, ki živijo boljše, to nasprotje, ki je pri akademikih še poudarjeno z njih mladostjo, mora priti na zunanaj do vidnega izraza in se kazati povsodi, tudi na univerzi. Tu ne pomaga nobeno

zgražanje, da vsaj na univerzi družbena pripadnost ne bi smela igrati nobene vloge, da mora najvišji znanstveni zavod ostati vzvišen nad dnevno politiko. Morda je profesorju mogoče varovati strogo znanstveno vzvišenost in objektivnost in pozabiti, čim stopi na univerzo, da je akademik, ki ga posluša, ves sestradan, da se tako godi ne samo temu akademikou, ki sedi pred njim, ampak še mnogim drugim, ki o njih vemo, da so, čeprav jih ne poznamo. Morda mu je mogoče to tudi v privatnem življenju (saj pravijo, da znanost ne sme poznati nobenih simpatij, da mora biti trda in brezčutna do vsega, kar se dogaja in iskati le večne resnice). Studentu to vse ni mogoče. Njegov prazen želodec, vlažno stanovanje in neprespane noči ga spremljajo povsod, vtisnejo pečat vsemu njegovemu življenju, vsakemu gibu, pa naj gre za nepoetično borbo za košček kruha ali za poljuben znanstven studij. Objektivna znanost in iskanje resnice je zanj brez vsakega smisla, ako mu ne kaže poti iz njegovega bednega položaja. In današnja objektivna znanost mu tega ne kaže.

Opozoriti sem hotel le na splošno na smer, v kateri moramo iskati vzrokov današnjega stanja na univerzi. Kakor pa se socialne razmere čedalje bolj zaostrujejo, je razumljivo, da dobiva tudi življenje na univerzi, kjer se odigrava le košček te tragedije, vedno ostrejšo in nemirnejšo obliko. Zato nismo upravičeni, zahtevati mirnega življenja na univerzi, ako nismo napravili srečnega življenja izven nje. Na tej ravnini leži rešitev tudi univerzitetnega vprašanja.

AVe.

„Aleksandrov dom“ v Pragi — odprt

Dne 29. oktobra je bilo otvorjeno v Pragi novo zavetišče za jugoslovanske akademike — »Aleksandrov dom«. Dom je eden najlepših in najmodernejših v Evropi. Celotni stroški znašajo 5 in pol milijona Kč. Glavne zasluge za njegovo zgradbo nosi dr. Peter Zenkl, upravnik centralnega zavoda za socialno zavarovanje. Dr. Zenkl je dosegel podporo pri vladi CSR in praški občini, ki je dala zemljišče.

Do mje opremljen prav moderno. Ima

veliko biblioteko s čitalnico, dvorano za predavanja in zabave, klubske lokale, risalnice, solnčne terase itd. Prostora ima za 160 študentov in 20 študentk. Mesečna oskrba stane 180—200 Kč.

Do mustreza vsem modernim higijenskim potrebam; tudi bo skrbel za jugoslovansko-češko zblizanje, ne vrši pa zadostno naloge, ki bi mu morala biti najosnovnejša — socialne naloge. Na to se še povrnemo.

Varšavska univerza razpuščena

V sredo 25. oktobra sta se na varšavski univerzi spopadli najmočnejši politični skupini poljskih dijakov — »Legion Młodych« in »Narodna demokracija«. Rezultat dvurnega boja je 1 mrtev dijak in 20 ranjenih.

Na podlagi zadevnega zakona je vlada v soboto 28. okt. razpustila univerzo, upokojila vse profesorje, rektorja pa celo poslala pred sodišče, ker — zagovarjajoč akademsko svobodo — ni pozval policije takoj, temveč šele ob revolverskem spopadu. S tem si je vlada dala možnost, imenovati rektorja in profesorje po svojem okusu.

Omenjeni spopad je le notranje-poljskega, dnevnopolitičnega pomena in je brez svetovno-nazorske ali kulturno-politične baze. Narodni demokrati, ki celo simpatizirajo s Hitlerjevimi političnimi principi, s hočejo priboriti pozicijo, kakršno imajo danes njih nasprotniki — člani »Legije Mładih«, ki je vladna organizacija, ustanovljena v svrhu sodelovanja mladine z državo. To je tudi najvažnejša točka njihovega oficijelnega programa.

Obe organizaciji sta fašistično usmerjeni, Navdušujeta se za uniforme, parade in himne.

Verne duše slovenskega akademika

V spomin dr. Ivana Oražna.

Ljubljana, 1. novembra 1933.

Danes ob pol ro. uri dopoldne so se zbrali na grobu svojega dobrotnika korporativno vsi akademiki, ki uživajo ugodnosti Oražnove ustanove. Njegove zemске ostanke so letos prenesli od Sv. Krištofa k Sv. Križu. Komemoracija je bila zelo skromna. Navzoči so bili tudi člani upravnega odbora gg. dr. A. Kan-sky, dr. M. Rus in upravitelj Ivan Majcen.

Spodaj priobčimo sestavek, ki nam ga je za to priložnost napisal bivši akademik-Oražnovec.

Vsi sveti! Verne duše! Znamenje, ki zdrami človeka življenjske ceste v avtomatičnem koraku iz turobnih misli, da upre pogled nazaj v preteklost, kolikor m udajo slabe oči. Glej, tam na onem ovinku je omagal najboljši prijatelj. Nisi niti utegnil stisniti mu roke v slovo, zakaj svojega koraka ne smeš, ne moreš ustaviti. Neizprosno naprej, za cilji! Gorje, če si brez njih, ker breme poti ti bo stokrat težje.

Spomni se zadnjega pogleda svojega prijatelja! Ali ni bila v njem velika misel, svetla ideja, ki naj ti bi bila na pot kot svet, četudi nepisana oporoka? Zakaj zadnji pogled je vedno čudovito globok, prodirajoč materijo in prostor. Ali ni bilo njegovo zadnje dejanje nekaj lepega, očiščenega vsega prahu široke ceste? Ali nisi takrat začutil neizprosni imperativ: Pojdi in tudi ti tako stori! Ne omahuj! Pomisli, ali ne nosiš morda v sebi take oporoke. Glej, del smisla tvojega življenja je v oni oporoki. Spomni se pa tudi, da je neizpeta pesem terjala svojih pravic še od mrtvega pevača.

Ne zdrzni se slovenski študent ob orume-nem listu, ki ti je padel pod noge. Zakaj Verne duše še niso tvoj praznik, ko si še mlad in željan življenja. Spomni naj te le, da je šel nekoč pred teboj po še mnogo manj uglajeni poti tovariš-student, kakršen pride iz naroda, z dobro dušo in plemenito idejo.

Mislim dr. Ivana Oražna.

Mehki, mladi duši hočem povedati svojo misel, ker še ne pozna ozkosrčnosti, ker njena misel ne teče v tesni strugi malomeščanskih nazorov. Nočem še enkrat pripovedovati čudovite zgodbe slovenskega študenta. Hočem le, da jo — ohranjeno zate — prav razumeš, z vso njeno globino.

Ali je Oražen res velik? Ali nimamo Slovenci mnogo večjih mož?

Bil je politik! Pa saj Slovenci nismo nikoli brez njih. Delal je za narod! O zlorabljen in oskrunjen beseda, kot mogočna plahta, s katero se pokrije egoizem. Človek je niti na prvem mestu ne razume prav. Bil je značaj, iz notranjega nagiba zagovornik neke miselnosti! Bodi nam vzgled.

V vsej svoji mladostni nerazsodnosti vidim težišče njegove veličine drugje. Vso lepoto vidim v zadnjem njegovem pogledu; v duhu, ki je »očiščen prahu široke ceste« vso naravno plemenitost izlil v zadnjo misel, ki ni bila politična, ne svetovno nazorna, ne kako drugače ozko merjena. Ni ga dala ta ali ona struja, ta ali ona miselnost, zakaj vse to je v tistem velikem trenutku odklonil in ostal samo — človekoljub. Delo matere-trpinke in življenjske poti. Ne žali njegovih manov z razglabljanjem, v katero vpletaš ozkosrčno zastavljene misli, kakšni naj bodo mladi ljudje, ki uživajo blagoslov njegove dobrote, misli, z njih je on v svojem največjem trenutku odklonil in zavrgel! In v ta zadnji trenutek upri svoj pogled, slovenski študent, in čitaj v njem veliko oporoko, ki jo nosiš v sebi. Glej, smisel tvojega življenja!

Tovariši! Komur »Akademski glas« ni všeč, bodisi po svoji vsebini, obliki itd., naj nam to pove in nam obenem sporoči nasvete, kako naj se list preuredi ali izpopolni. Če bo le mogoče, bomo to radi upoštevali.

Občni zbor DSFF

Dne 22. oktobra je bil vbčni zbor Društva slušateljev filozofske fakultete. Potekel je kot vedno zelo mirno; malo živahnejše je postalo pri samostojnih predlogih. Udeležba je bila srednja.

Poročila odbornikov niso povedala nič posebnega. Intenzivno delo je bilo onemogočeno, ker je bila naša Alma mater v obeh preteklih semestrih skoraj štiri mesece zaprta. Iz blagajniškega poročila: najvažnejši je izdatek 10.000 Din za izdajo »Levstikovega zbornika«. Politika »viribus unitis« se je tudi tokrat obnesla. — Predsednik je v svo-

jem poročilu obžaloval, da se nabiralna akcija za obisk Koroške ni bolje obnesla, misel o filmanju narodnih običajev in noš je padla v vodo in se je ekskuzija izvršila v skromnem obsegu.

V splošni pozornosti so potekle volitve. Proti pričakovanju je šlo vse mirno in hitro, izmed obeh kandidatov, tov. Poberaja in tov. Hribarja, je bil z veliko večino izvoljen tov. Poberaj. Za nadzorni odbor je bila predložena le ena lista, tov. Jauhoba, tov. Šerajnik in tov. Škerl, ki je bila sprejeta.

Pri samostojnih predlogih je tov. N. predlagal, naj društvo ne delegira dveh članov v zdravstveni fond. Neki ovariš mu je oporekal, češ, da bo UZF deloval tudi brez nas, mi pa bomo neinformirani. Razbila se je debata, pri glasovanju pa je zmagal predlog tov. V.

Zabaven intermezzo je povzročilo vprašanje tov. H., kdo ima pravico stavljati predloge, kar je merilo na tov. V., ki v tekočem semestru ni vpisan. Ker je predsednik končal vročo, a brezplodno debato, kdo je član oziroma reden slušatelj, je tovariš H. ogorčen zapustil dvorano, ker njegovi pravicoljubnosti ni bilo zadoščeno. — Tov. K. je predlagal, naj društvo prevzame prodajo gledaliških kuponov in knjižnih izkaznic. Tov. A. odvrne, da bo to itak prevzela v kratkem rekonstruirana reprezentančna organizacija.

Pri slučajnostih je tov. K. govoril o namenu Odbora za zgradbo Univerzitetne knjižnice, ki je najbolj nujna zahteva naše univerze. Dolžnost vseh društev in vsakega akademika je, da dela z vsemi močmi za uresničenje prepotrebne zahteve.

Omenilo se je tudi akcijo za slovenske učne knjige po naših šolah.

Po nekaj neuspešnih poskusih določiti skupen brucovski večer, je predsednik občni zbor nekaj po 17. uri zaključil. C. Gk.

Univerza je hiša velikih pravic, a tudi hiša velikih dolžnosti!

Pisarna UZF posluje sedaj vsak delavnik od 10. do 11. ure dopoldne v sobi št. 28., dvorišče, desno.

Tovariši, zahtevajte po vseh kavarnah in javnih lokalih „AKADEMSKI GLAS“

† Borisu Hrovatinu na grob

Vrste akademske mladine so se zredčile za enega svojih najboljših, najidealnejših tovarišev: Borisu Hrovatinu, tej mehki, v tišino svoje mlade bolesti zasanjani duši, rojaku kraškega poeta in nemirnega romarja Srečka Kosovela, se je stožilo iz teh naših mračnih, mrzlih dni po večni vedrini in toploti — prislunil je klicu Neznane in odšel. In z njim je odšlo vse polno lepega in dobrega, ki je rastlo v njem in iz njega, da bi oplodilo, obogatilo našo mlado rast. Šele zdaj, ko je njegov prostor prazen in tih, ko se je utrgala struna komaj ubrana, komaj prve rahle, tišinske tipajoče zvoke njegove pesmi oblikujoča, vemo, kako drag tovariš nam je bil.

Boris Hrovatin, slušatelj ljubljanske univerze in gojenec konzervatorija v Glasbeni Matici, je bil eden tistih redkih mladih fan-

tov, ki niso opozarjali svoje okolice s hrupnimi besedami in samozavestnim nastopom nase in na svoj glasbeni talent.

Deset mesecev je koščena roka smrti krožila nad njim in njegovimi svetlimi zasnovami tam, kjer ugasne največ mladih življenj — v zdravilišču za tuberkulozne na Golniku — 10 mesecev se je krčevito oklepal plaha upanja in se v prividu sanjsko smehljal, da bo še vse dobro... Pa je bila koščena roka smrti neizprosna — in dan Vseh mrtvih je dobil novo svežo gomilo, nad katero se zdaj presunjeni sklanjamo vsi, si kmo ranjkega poznali v vsej njegovi širokogrudnosti in plemenitosti.

Boris Hrovatin, ti veliki, dobri fant z otroško dušo in otroškim srcem, kako ti je zdaj?

Redkobeseden in samosvoj, z očmi, ki so gorele nekam na dno in z obrazom, ki je zmerom prisluškoval — skrivnostnim akordom svoje notranjosti morda, morda tesnobni slutnji, ki se je že tedaj prihuljeno plazila iz daljave — si s svojimi dolgimi nogami

meril pot, kakor da šteješ korake, ki jih imaš prehoditi. In si se uštel: niti do prvega kantona nisi priromal — joj, koliko kilometrskih kamnov te je še ločilo od cilja! — in že si omahnil. Hladen poljub večnosti je zalesketal na bledem čelu, za katerim si tkal in snoval svojo bodočnost. Ali imaš zdaj solnca dovolj? Ali je tvoja pesem izzvenela v še bolj hladno praznino in je ne boš mogel niti tam, v svetu Neznane, Nedoumljivega, nikoli do kraja izpeti? Če nič drugega tvojega zdaj pod črno rušo na kranjskem pokopališču ni — tvoja, za večno tvoja je zdaj samota, tvoj, za večno tvoj je zdaj mir. Samota in mir — ali mi nisi nekoč, pred letom dni, ko sva se nekje pod belimi tivolskimi brezami v jesenskem nastrojenju srečala, pravil, da sta ti ta dva najljubša? Ali nisi včasih sredi najrazigranejšje družbe nenadoma vstal in tiho pobegnil k njima? Te dni si pobegnil k njima za vedno...

Boris Hrovatin, ti veliki, dobri fant z otroško dušo in otroškim srcem, kako ti je zdaj?

M. K.

Bruc, brucovski izpiti in še marsikaj

Akademsko življenje je pisano in pestro. Vedno je polno gibanja in hotenja, vedno polno veselja in žalosti. Sploh je takšno kakor življenje. Razlika je samo v tem, da ima akademsko življenje nekaj več dozdavnih pravic in nekaj več namišljene svobode.

Vsak akademik ima svoj poklic pred seboj. Tu se giblje kot sam svoj stroj naprej. Vse akademike pa druži od pamtveka navada, da se zbirajo ob slovesnih prilikah, čisto tudi ob neslovesnih, k enemu omizju, da proslavijo kakšno diplomo ali kakšen izpit, včasih tudi kakšno dogodivščino svojih članov oziroma sprejem novih članov.

Ta družba akademikov, to omizje, ki se raduje ob pitju in petju, se imenuje »krok«. Udeleženci kroka se dele v tri vrste: stare bajte, redne krokarje in bruce, ki imajo različni »epitheton ornato«, včasih zeleni, zeleno-krvavi, »ono«, tudi »picel« po najnovjših dognanjih.

Stare bajte so bivši redni krokarji, ki so že ali pa tudi še ne dokončali svojih študij. Običajno so to oni, ki stojijo pred končnim izpitom, a se jim nikamor ne mudi.

Redni krokarji so oni, ki so se skozi eno leto v krokarski družbi odlikovali s taktim in vzornim vedenjem.

Bfuc ali brucuz je novinec na univerzi. Brucinja ali bruculja pa je bruc ženskega spola. Brezpogojna pokorščina mora biti njegova lastnost, sicer se ga sramotno kaznuje ali pa tudi odstrani iz družbe. On nima besede. Njegova dolžnost je: V teku enega leta si mora pridobiti krokarsko omiko in oliko. Po preteku nekaj mesecev se mora javiti krokarskemu zboru zaradi izpita. K temu izpitu mora priti kar najbolj pripravljen iz vseh predmetov, ki mu jih naloži komisija. Po prestani skušnji dobi diplomu — danes se diplome opuste zaradi krize — in postane redni krokar.

Danes skrbijo za te stare navade običajni

brucovski večeri vsako jesen, in sicer bodisi strokovna društva bodisi akademske organizacije.

»Krokom« predseduje Zeleni car. On ima neomajno oblast. Proti njegovim izrekom kazni ni priziva. On je neodpustljiv v krokarskih zadevah. Njegovi uradniki so: Kontrapikuš, ki pazi, da se ukazi Zelenega carja točno izvršijo. Fiškuž, ki skrbi, da dobe vsi potrebno pijačo. Vunbacitelj, ki je eksekutivni in izvršilni organ Zelenega carja. Kantušminister, ki vodi krokarsko petje. Klobasar je glavni govornik v krokarski družbi. On mora zabavati vso omizje.

Za krokarsko pijačo je najprikladnejše pivo. Rabimo lahko tudi različna cenejša vina, za silo tudi dobra dražja vina. To po potrebi in kakor rečeno za silo.

Toliko v pojasnilo tem brucum oz. brucrom, da bodo obveščeni pravočasno o zahtevah in pogojih slavnega krokarskega omizja.

Prihodnjič pa še kaj o izpiti.

Stara bajta.

Rigorozi in disertacije na juridični fakulteti

Zadnje čase se med slušatelji pravne fakultete mnogo govori o tem, da se bodo na juridični fakulteti za dosego doktorske časti uvedle mesto dosedanjih rigoroznih izpitov disertacije. Ker so o tem krožile najrazličnejše govorice, smo se informirali:

Zaenkrat ostane vse pri starem, torej pri rigorozi. Kako dolgo, se ne ve. Pač pa se dela na tem, da se dosega doktorske časti v pravo izvede enotno za vso državo, in sicer v obliki disertacije. Končnoveljavnice uredbe o tem pa še ni. Vajne bi bile pri uveljavljanju novega načina za dosego doktorske časti prehodne odredbe. Naša univerza je stavila tozadeven konkreten predlog, da bi si

oni slušatelji prava, ki so v trenutku, ko stopi nova uredba v veljavo, že preko pravno-zgodovinskega izpita, lahko poljubno izbrali ali rigoroze ali disertacije. Za vse druge pa bi bila obvezna disertacija.

Notice

V tiskovni sklad »Akademskega glasa« sta darovala tvrdka F. Kolman 100 Din in dr. Milan Perko, zobozdravnik, 40 Din. — Iskrena hvala!

Na občnem zboru »Strokovnega društva teološke fakultete« je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Zaletel Vinko, podpredsednik Rupar Maks, tajnik Dolinar France, blagajnik Stanić Marko, revizorja Božič Leon in Farkaš.

Na občnem zboru »Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev« je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Kunstelj Ignacij, podpredsednik Zaletel Vinko, tajnik Böhm Edvard, blagajnik Dobrovoljc Lojze, knjižničar Lovko Mirko, čitalničar Močnik Ladislav, revizorji Jenko Janez, Malovrh France in Tomažič Ivan.

Na 28. rednem občnem zboru JAD »Triglava« v Ljubljani, dne 25. okt. t. l. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Kos Albert, iur.; I. podpredsednik Wildmann Kamilo, iur.; II. podpredsednik Kraigher Bojan, whil.; tajnik Bratko Ivan, iur.; blagajnik Brilly Marjan, tehn.; knjižničar Novak Anté, phil.; gospodar Nadižar Matija, iur.; odborniki: Krivic Vlado, iur., Tepna Marjan, tehn., Jezeršek Ciril, phil.; revizorja: Svetlin Arno, tehn., Škrlak Vladimir, iur.; častno razsodišče: Nučič Albert, tehn., Žiberina Jože, iur., Povoden Vili, tehn., Kolarič Karel, iur., Dostal Samo, iur.

Najdeno je bila akademska legitimacija na ime: Rudež Just, jurist. Tovariš, ki jo je izgubil, jo lahko dobi vsak čas v gledališki ulici 10 pri hišniku.

Mali oglasi:

Tovariši, poslužujte se malih oglasov v »Akademskega glasu«. — Za male oglase socialnega značaja (instrukcije, službe, prodaja, nakup, izposojanje knjig in drugih učil, sobe) plačajo tov. akademiki le stroške natisa — 25 par beseda — najmanjši znesek 3 Din. — Za vse ostale beseda 50 par — najmanjši znesek 5 Din. — Za šifro in naslov se ne plača ničesar. — Pri večkratnem oglaševanju popust. — Na pismena vprašanja tovarišev odgovarjamo pismeno s pismom pri vratarju univerze. Kdor želi odgovor po pošti naj priloži znamko za odgovor. — Mali oglasi se plačujejo ob naročilu, lahko tudi v znamkah. — Naročila vrzite v naš nabiralnik v avli Univerze. —

DVEMA TOVARIŠEMA, ki bi imela čas in resno voljo pomagati pri upravi, nudimo primeren zaslužek.

Fototehnika

Prešernova ulica 9, edina izven-kartelska fototrgovina in amaterska delavnica.

Filmi 23-26° Din 18-20, razvijanje Din 4, kopiranje Din 1. Povečave.

Gagel Josip

Ljubljana, pod Semeniščem priporoča

svojo specialno trgovino **trikotaje, nogavc, kravate** itd.

Postrežba točna in solidna.

Cene konkurenčne. Blago prvostno.

POVERJENIKA ZA VSAKO FAKULTETO oz. za vsak oddelek posamezne fakultete rabimo. Zaslužek primeren. Podrobno v upravi.

Ure zlatino in srebrnino. IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Pred škofijo 15.

DR. METOD DOLENC: KAZENSKI POSTOPNIK, vez. 170.—, broš. 150.— Din; dr. Albin Ogris: Trgovinska politika Din 60.—. Prodaja Habe, na juridični fakulteti.

10% POPUSTA daje vsem gg. akademikom optični zavod Josip Goldstein, Ljubljana, Pod Trančo.

Gg. akademikom daje popust pri **popravilu koles** le mehanična delavnica

Remec Oskar

Ljubljana, Dolenjska 5

Priporoča se tvrdka

Ign. Žargi
Ljubljana

Sv. Petra cesta 11

katera Vam nudi veliko izbiro srajc, kravate, nogavic za pumparce že od 18 Din dalje po priznanih nizkih cenah.

Z malim denarjem
se lahko elegantno oblečete pri tvrdki

A. ŽLENDER
Ljubljana, Mestni trg 22